

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. IX. Initiatur sacris Ordinibus: Concionem primam habet ad populum:
Confraternitatem. Pœnitentium S. Crucis instituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

dii significatione, quam præclara Juvenis merita exigebant. Ergo perge, Francisce: & quando te agit spiritus Dei, ne detrecta munus ad quod vocaris. Neque verò periculum est, ne illud tibi in probri loco objiciatur, quod in infelices illos torquet Propheta: (f) *Ipsi regnaverunt, & non ex me*: neque quod Christus Dominus exprobrabat Pharisæis, (g) *Amant primas cathedras in Synagogis*. Nimirum laborem quæritas, refugis à gloria, ut eam totam in Deum tuum conferas.

(f) Osee 8. (g) Matth. 23.

CAPUT IX.

Initiatur sacris Ordinibus: Concionem primam habet ad populum: Confraternitatem Pœnitentium S. Crucis instituit.

INTELLIGENS Franciscus vocari se à Deo, ad dispensationem gratiarum Dei in populos, planè sibi faciendum existimavit, ut tam augusto Ministerio illigaret se se, sacris suscipiendis Ordinibus. Nec moratus, ubi primùm Diaconatu insignitus est magnanimus Levita, spiritu Dei plenus, à quo agebatur, addixit pro se se muneris sui functionibus perfectâ abdicatione rerum omnium creaturarum. Constituerat per se ultro Dux Sabaudia, à nullo quoquam interpellatus, Franciscum Senatoriâ dignitate augere: id ubi renunciatum propinquis, instant, delato honore uti ne prætermittat: neque enim id muneris pugnare cum novo statu quem capessivisset, maximè cum id ad decus

orna-

ornamentū, neque familiæ non parū collaturū
 esset. At religiosus Juvenis, Non sunt, inquit,
 miscenda sacra profanis: *Nemo potest duobus do-*
minus servire: (a) ego cum me Ecclesiasticis mini-
 steriis addixerim, totus deinceps in eo esse vo-
 lo, ut verbum Dei prædicem: quandoquidem
 ei qui cuncta reliquit propter Deum, omnia
 Dei causâ facienda sunt: cibus ipse submini-
 strandus corpori idcirco, ut famuletur corpori
 spiritui, durêrque ad mentis labores; studium
 capessendum ideo, ut juvetur proximus; virtu-
 tum ipsarum actiones usurpandæ eo modo quo
 vult Deus, non ex insita cujusque ingenio pro-
 clivitate.

Quare cum novum Diaconum videret Illu-
 strissimus Episcopus Gebennensis spiritu sapientia
 intellectus à Deo impletum esse, institit apud eum
 in medio Ecclesia os aperiret, (b) ad regnum Dei annun-
 ciandum populis. Is mandatum more Apostoli
 cum perfectæ cujusdam observantiæ significa-
 tione capessens, *In verbo*, inquit, *tuo laxabo rete* (c)
 atque adeò comparare se se ad tam augustum mi-
 nisterium frequenti precatione, aliisque virtutum
 ad id conducentium exercitationibus instituit.
 Dicta dies erat primæ concioni habendæ ad po-
 pulum, festa Corporis Christi celebritas: sed
 improvise advēnit sub id tempus Ecclesiastes in-
 signis, quem audire de sacro suggestu verba fac-
 entem aiebat pridem pius Episcopus. Id cum no-
 ignoraret modestus Diaconus, ultro ad Ecclesia-
 stem adit confestim, rogâque, uti suo loco concio-

(a) Matth. 6. (b) Eccl. 15. (c) Luc. 5.

nem eâ luce habeat: eo annuente, ut os ejus in
 eam diem referaverat obedientia, ita oclusis
 Christiana humilitas: constitutum ergo consensu,
 concionaturum Diaconum festâ luce S. Joannis
 Baptistæ, quæ quidem eo anno in octavam Cor-
 poris Christi incidit: mandatum autem optimi
 Antistitis traditum primùm erat diebus iis, quibus
 mentionem faciebat Ecclesia, missorum à Christo
 Apostolorum ad prædicandum, in hæc verba, *E-*
untes ergo, docete omnes gentes, docentes eos servare omnia
quacunque mandavi vobis: (d) ita eodem tempore
 jussus est Diaconus noster verba facere ad popu-
 lum, quo Apostolis suis augustam illam provinci-
 am Jesus Christus demandavit. Argumentum
 concionis fuit, Christus Jesus, re in S. Eucharistia
 præsens: quod quidem dogma fidei sic firmamen-
 tis argumentorum stabilivit, ut dubitationem adi-
 meret; tam aptè ad corda inflammanda tractavit,
 ut audientes plerique omnes constituerint sacra-
 mentam adire deinceps eo sensu humilitatis, cari-
 tatis, venerationis, ad quem incensi Ecclesiastæ in-
 citaverat oratio. Tres, inter ceteros, viri conspicui
 sic commoti sunt, ut paulò post, eorum in melius
 mutatio miram approbationem tulerit in vulgus:
 aliorum plerisque obortæ lacrymæ sunt, aut extor-
 ta mira novi Concionatoris laudatio, quæ cum
 exultatione proferret ea quæ intus in animo vehe-
 mens illa oratio effecisset. Superabat autem o-
 mnes optimus Episcopus, qui perfusus lacrymis,
 adstantes hunc in modum compellabat; Nam

D quid

(d) *Matth. 28.*

„ quid vobis videtur de filio hoc meo? an non
 „ de Dei mirabilibus sublimem in modum locu-
 „ tusest? an non *Propheta surrexit* in nobis potens
 „ opere & sermone, *ad dandam scientiam salutis ple-*
 „ *bi DEI, in remissionem peccatorum eorum?* (e)

Hæc tanquam propheticè dixisse videri possit
 pius Antistes, si reputes, in ore indignissimi Pontifi-
 cis prophetiam quondam vim suam exeruisse ad-
 versus Pontificis ejusdem malitiam, imposturam
 que: si enim vir nequissimus vaticinatus est, vel
 invitus; quantò æquius qui religiosissimus Anti-
 stes censi debeat prædixisse per prophetiam,
 quid Dominus Deus designasset super novo Ec-
 clesiate tot talentis donato, adhibendo ad excelsa
 illa munia, tam salutariter ad populorum utilita-
 tes? Et penè continuo prædictionem eventus se-
 cutus est: primum omnium tanquam à funda-
 mento, sic à Cruce orsus est; cui ut adoratorum
 conciliaret quàm posset plurimos, Sodalitatem in-
 stituit Pœnitentium, instar Romanæ illius, quæ
 Sancti Crucifixi dicitur; cujus quidem in institu-
 tis, illud Sodalibus præscribit potissimum, ut pe-
 culiari quadam veneratione adorandum illud si-
 gnum humanæ salutis prosequantur, in eaque in-
 cumbant opera caritatis, quæ Christus Jesus
 Cruce docens, & in Cruce moriens, commenda-
 vit vel maximè; preces, jejunia, usum sacra-
 Confessionis Synaxeosque frequentem indicit,
 tanquam certissima subsidia ad pacandas discor-
 dias, rixas componendas, extinguendos odiorum

(e) *LUC. 7. & 2.*

fomites, cœlestem flammam caritatis in proximorum cordibus accendendam.

Atque ut non magis institutione quam exemplo, facem præferret Sodalibus, cum certis indicibus didicisset, Anecii dissidere inter se odiis quosdam, tam inveteratis, ut de reconcilianda amicitia mentionem nullam admitterent; adiit ad eos, hancque orationem habuit: Num ignoratis, fratres mei, quandoquidem præceptum nobis à Deo est, ut vel inimicos diligamus, nobis non licere odisse quemquam? fieri ne potest ut Christiano nomine gloriemini, nec tamen inter vos diligatis? Allatam vobis injuriam causamini: ego verò respondeo, haud difficillimum esse ignoscere ei, à quo nullâ unquam injuriâ sis lacessitus: sed nihil excelsius, nihil homine Christiano dignius, quam illud sibi persuadere, *Neminem lædi nisi à se ipso*. Terri dæmones sunt, non homines, qui homines alios ab aliis disjungunt per discordias; illos nequam spiritus inculcate, non fratres germanos vestros, qui ut in vita mortali, sic in illa beata atque immortalis focii vobis esse possunt. Mihi credite: frangit pontem, per quem omnino transeundum sibi sit, quisquis ignosci sibi cupit à Domino Deo, intetereà, dum similtates exercet cum hominibus aliis, sui similibus: & iniqua est illius postulatio, qui ab justissimo rerum nostratum administratore poscat id sibi concedi, quod negat ipse proximo. Prætereà, illud pro certissimo habetote, nequaquam inter heredes Dei numeratum iri, qui filii ejusdem Dei testamentum violat, aspernatúrque quæ ipse

D 2

tam

» tam sibi cordi esse declaravit moriens: frustra
 » is, quisquis est, sperat se in communionem he-
 » reditatis venturum, aut mercedis illius quæ ex-
 » pectare nos iussit in vita beata. Evicit hæc tam
 incensa oratio id quod sequebatur Orator: diffi-
 dentes illi planè perfectèque redière in gratiam.

Sodales autem toti erant in visendis, solandis,
 erudiendis, re & consilio juvandis ægrotis, capti-
 vis, egentibus: quocunque Christus Jesus in au-
 gusta Eucharistia deferretur, eò advolabant: quæ
 Regulæ Sodalitatis essent, intelligeres abundè, ex
 iis quæ piè religioseque usurpabant: statuta qui-
 dem certè omnia observabant quàm exactissimè.
 Quid verò mirum, eos tam sedulò invigilâsse in
 perficienda ea quæ præscribebantur, quando qui-
 dem exemplis anteibat suis, is qui præscripserat?
 Semper Francisci facta Francisci verbis anteibant:
 nec rei cuiusquam faciendæ auctor erat aliis, quam
 non primus omnium faceret.

Itaque primarii quique tum Anecienses, tum
 vicini, ubi primùm de illa Sodalitate sub nomine
 Pœnitentium S. Crucis Aneii erectâ audierunt,
 tam rapacibus exemplis allecti, ultro eidem dare
 nomen quisque suum: & tam uberem benedictio-
 nem dedit supremus Legislator inde usque ab ini-
 tio, ut finitimos quosque ad eam ineundam boni
 exempli odor traxerit. Significaverunt Fundatori
 non Aquenses solùm, (Aquenses voco ab Aquis,
 oppido Allobrogum) sed etiam Camberientes,
 cupere se in eam aggregari: proinde quid factò
 opus esset, significare ubi ne gravaretur: at is, cui
 nihil esset antiquius, quàm omnia omnibus fieri,
 ut

ut omnes Christo lucrifaceret, avidissimè arripuit occasionem spirituales eorum utilitates promovendi. Sodales igitur convocat, & institutâ Supplicatione, nudis pedibus binos ductat Aquas usque, quo conventuri Camberientes quoque erant; quò unâ omnibus capeissentibus quæ traderet religiosus Institutor, feliciorè uberiorèque successum res haberet.

Procedemus, ajebat, nudis pedibus, quoni-
am credimus locum ad quem pergimus, san-
ctum esse, lignum illud infiniti pretii bajulan-
tes, in quo Deus majoribus se nostris manife-
stavit, longè ardentiori caritate, quàm Moysi in
rubo. Vera erit nostra Fraternitas, inita coram
sacro ligno hocce, quod cælum terræ reconci-
liavit: cunctis deinceps inerit sensus idem, & lex
perpetua in id incumbendi, ut filii Dei verè fia-
mus, quandoquidem illum unum in sancta Cru-
ce suspicimus.

Duo in audientium mentibus effecit hæc ora-
tio: alterum, ut secum quisque constituerit ferre
æquo animo quascunque Cruces missurus esset
Dominus Deus; alterum, ut ex eo momento coa-
luerit inter eosdem sancta quædam necessitudo,
mutuâ singulorum pollicitatione firmata. Quæ
tam pia institutio uti gaudium sanctis Angelis, ita
fomitè invidentiæ tetrìs dæmonibus submini-
stravit, ringentibus tantum honoris deferri sancto
ligno, quo ad se vincendos tanquam instrumento
uti, Domino Deo visum erat. Itaque instigat u-
num ex Gebennensibus administris suis, ad illud

D 3. proz

54 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
proscindendum maledictis quoad posset, libelle
edito de argumento tam infami. Sed non diù dis-
tulit Beatus edere Apologiam tantæ efficacitatis,
ut statim atque in lucem prodiit, nihil ausus mutire
contrà impius, planè siluerit. Et verò, quid oppo-
neret blasphemus Scriptor, consensui primorum
seculorum nascentis Ecclesiæ, quo tempore tanta
vulgò erat sanctæ Crucis veneratio? quid SS. Pa-
trum encomiis, à quibus passim signum illud red-
empti humani generis commendatur tanquam
breviarium fidei, succus Religionis, laus Trinita-
tis, invocatio Dei, Christiani galea, scutum Evan-
gelii, vexillum Christianorum, flagellum dæmo-
num, quod eos agit in fugam, terror potestatum
Tartarearum omnium, Altarium ornamentum,
victoria Ecclesiæ ex hostibus, trophæum denique
triumphorum, quos eadem undecunque retulit?

C A P U T X.

*Sacerdos factus ad sacrificandum primò,
se comparat.*

ANGELUS noster, carne amictus, tanquam sidus
effulgens inter nebulas gloriæ, affixus est firmam-
mento Ecclesiæ per Sacerdotium; quem ad Ordine-
m suscipiendum tam exactè semet ipse, tamque
solicite comparavit, ut de eo prædicari merito
queat; *Ecce Sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit
Deo: beatificavit illum, & elegit ipsum offerre Deo incen-
sum, & bonum odorem, fungi sanctè Sacerdotio.* (a) Eam
verò vir sanctus dignitatem tam sublimem existi-
mabat esse, ut ejus præstantiam declararet hisce
verbis:

(a) Ecclesiastic. 45.